

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ
TVARKYMO ĮSTATYMO NR. X-764 15 IR 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-3511**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimo Nr. SV-S-1354 „Dėl įstatymo projekto išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3511 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Sukauptos lėšos neužtikrintų garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo (toliau – viešasis vandens tiekėjas), kuriam panaikintas licencijos galiojimas, aptarnaujamoje teritorijoje, kaip teigiama Įstatymo projekte, nes viešųjų vandens tiekėjų įstatinis kapitalas yra nevienodo dydžio, todėl skirtinguose viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo regionuose veikiantys viešieji vandens tiekėjai per metus mokėdami 2 procentus nuo praėjusių metų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklos pajamų, bet ne daugiau kaip garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui (toliau – garantinis vandens tiekėjas) apskaičiuotą investicijų grąžos dydį, lygų 0,5 procento vidutinės svertinės kapitalo kainos, kaupiamųjų lėšų sąskaitose sukauptų skirtingą lėšų kiekį. Remiantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) pateikta informacija, pagal viešųjų vandens tiekėjų 2022 m. finansinių atskaitomybių duomenis, 1/10 viešojo vandens tiekėjo įstatinio kapitalo sudarytų nuo 21 201 Eur iki 2 052 399 Eur per labai skirtingą laikotarpį – nuo 2 iki 78 metų (6 įmonės kauptų iki 10 metų, 33 įmonės – daugiau kaip 20 metų).

2. Įstatymo projekto nuostatos, kad kiekvieno viešojo vandens tiekėjo lėšų kaupimas atskirose kaupiamosiose sąskaitose sumažintų administravimo sąnaudas ar apsaugotų sukauptas lėšas nuo nuvertėjimo, nepagrįstos faktiniais duomenimis. Pagal Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 10 ir 14 dalies nuostatas, įmokas kaupia ir administracines sąnaudas patiria 10 paskirtų garantinių vandens tiekėjų, o pagal Įstatymo projekto nuostatas, įmokas kauptų ir administracines sąnaudas patirtų 52 viešieji vandens tiekėjai. Šiuo aspektu Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtinto teisėkūros efektyvumo principo, reiškiančio, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės.

3. Pagal Įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą, Tarybai reikėtų kas ketvirtį analizuoti 52 viešųjų vandens tiekėjų ataskaitas (šiuo metu ataskaitas teikia tik 10 paskirtų garantinių vandens tiekėjų), tikrinti, ar įmokų dydis atitinka Tarybos nustatytą garantinės įmokos dydį, ar laiku atliktas pervedimo į kaupiamąją sąskaitą veiksmas, ar pagrįstai panaudotos sąskaitai administruoti skirtos lėšos. Nustačius Tarybai papildomas funkcijas, susijusias su viešųjų vandens tiekėjų kaupiamųjų sąskaitų kontrole, tikrintinų ataskaitų padaugėtų 6 kartus, t. y. iki 416. Įstatymo projekte nenumatyta kontrolės mechanizmų, kurie užtikrintų tinkamą Įstatymo 15 straipsnio 14 dalyje nurodytos įmokos mokėjimą ir naudojimą. Taryba, vadovaudamasi Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 22 punktu, apskaičiuoja Įstatymo 15 straipsnio 14 dalyje nurodytą įmoką ir prižiūri jos mokėjimą ir naudojimą, tačiau Įstatymo projekte nereglamentuota, kaip ir kokia tvarka Taryba turėtų prižiūrėti viešųjų vandens tiekėjų įmokų į jų pačių kaupiamųjų lėšų sąskaitas mokėjimą (ar laikomasi sumokėjimo terminų, ar atitinka įmokų dydžiai, įvertinti, ar užtikrintas nuoseklus ir stabilus kaupimas), nenustatyti konkretūs ribojimai viešajam vandens tiekėjui, kai yra sudėtinga finansinė padėtis, panaudoti lėšas įmonės reikmėms, todėl įmokos nebūtų apsaugotos ne tik nuo nuvertėjimo, bet ir nuo netinkamo panaudojimo, todėl nebus pasiekti Įstatymo projektu siekiami tikslai.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras